

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina: metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50 ct. Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt. Atskiras numeris 30 ct. visiems. *Skelbimai:* petito eilutė 40 ct.; prieš tekstą dvigubai. *Adresas:* Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

20 (416) nr.

Kaunas, 1927 m. gegužės m. 18 — 24 d.

IX metal.

Pirmojo kareivių ir atsargos kareivių literatūros vakaro-koncerto rengėjai ir dalyviai.

Pačiame viduryje sėdi K. M. V. Spaudos ir Švietimo Skyriaus viršininkas mjr. Steponaitis, jo dešinėje — Švietimo Dalies vedėjas pulk. lt. Burokas, kairėje — „Kario“ redaktorius kpt. Sakmanas. Toje pačioje eilėje sėdi, žiūrint pavoikala iš kairės dešinėn: 1) ats. jaun. pusk. St. Mamaitis, 2) ats. kareivis K. Ilgūnas; kitoje pusėje karininkų — 3) ats. vyr. pusk. St. Butkus ir 4) ats. vyr. pusk. B. Rumša. Pirmoje eilėje stovi iš kairės dešinėn: 1) virš. Ak. Šometas, 2) ats. kareivis K. Margevičius, 3) vyr. pusk. L. Kvasys, 4) vyr. pusk. J. Malinauskas, 5) san. virš. J. Margonis, 6) oik. Iga. Andrašūnas, 7) oik. Pr. Balionas, 8) oik. Er. Elortas ir 9) oik. Pr. Gabrilevičius. Žemai, 3 eilėje, iš kairės dešinėn: 1) naujokas L. Sakielis, 2) vyr. pusk. Tauzindroindas, 3) vyr. pusk. St. Čepulis, 4) oik. Vl. Žurauskas ir 5) oik. Br. Švarcas.

LITVA VAIŠYBIAI
RESUBLIKINĖ
BIBLIOTEKA

Pirmos kregždės.

Ir bendroji ir mūsų karo spauda paminėjo, kad šio gegužės 8 d. Šančiuose, įgulos kareivių klube, įvyko pirmas kareivių ir atsargos kareivių literatūros vakaras — koncertas. Kas ir kaip tame vakare pasirodė, mums netaip jau svarbu. Mūsų tikslas padaryti to vakaro tam tikras išvadas.

Mes manome, kad kariuomenė nėra vien karo dalykų mokykla, o ji ruošia kartu ir sąmoningus piliečius. Tas kareivio sąmonėjimas eis tada, kada jis ir bendrai lavinsis. Manyti, kad kareiviškes negali būti pradžios mokykla, mūsų supratimu gal būtų klaidinga; kareivinės turi būti ir bendro ruožo mokykla su augusiems. Toji mokykla padrasins kareivį viešai prieš savo draugus rodytis, viešai dalintis su jais savo išpučiais, vidaus gyvenimu ir nurodyti jiems, paprasta kalba, geresnės ateities jei ne kelius, tai bent takus. Antra vertus, jaunas kareivis nuvargęs, pilna galva įvairių šautuvo ar kulkosvaidžio dalių pavadinimų, naujais, iki šiol negirdėtais terminais iš įvairių statutų, toje bendro lavinimo mokykloje kaip tik turėtų poilsį, čia jo siela pasijustų laisva esanti.

Šis pirmas vakaras parodė mums, kad ir paprastų kareivių eilėse esama gabių žmonių: vieni eilės rašo, kiti pasakas, apsakymus, dar kiti gražiai skambina, dainuoja ir gražiai linksmina savo draugus, dažnai to pačio kaimo vyrus. Reikia teisybę pasakyti, kad rengimo komisija dėl to vakaro buvo mažuma susirūpinusi, nes

tai buvo pirmoji kariuomenės kregždė, bet jos tas susirūpinimas buvo laikinas: ji tuojuo pamatė, kad per daug atsargiai buvo įvertinus kareivių gabumus.

Malonu buvo matyti, kaip kareiviai drąsiai skaitė savo kūrinus, dainavo „tų morkelių žaliavimas“ ir plūdo Želigovskį — tą Vilniaus grobuonį. Malonūs tų kareivių balsai ir griežimas tiesiog traukte traukė draugų sielas ir ragino juos dirbti. Mūsų tėvynėj daug darbų esama, reikalinga tik savų iš kaulo ir kraujo darbininkų. O kad mes mokame dirbti — tą parodė šis vakaras, kuriuo, matyti, labai susidomėjo ir visuomenė. Sunki tik pradžia, o jau vėliau patirsime, kaip pulkin. ltn. Burokas savo prakalboj sakė, kad ne šventieji puodus lipdo. Pradžia, reikia atvirai pasisakyti, buvo labai graži ir vykusė, reikia tik, kad toji pradžia būtų vadovu tolimesniam tos krypties darbui. To vakaro dalyvių vardai bus įrašyti į kultūros darbininkų eiles. Negalima nepaminėti, kad daugiausia katūčių gavo ats. eilinis K. Ilgūnas. Jo balsas visus žavėte žavėjo. Antras asmuo — tai mūsų „Kario“ amžinas bendradarbis ats. vyr. pusk. St. Butkus, kuris to vakaro rengimui buvo atsidavęs visa siela, be to, paskaitė kareivio atsiminimus: „Iš priešų nagų“. Jis kitiems gali būti pavyzdžiu, kaip paprastas kaimo vaikas, pakliuvęs kariuomenėn, gali daug ko pasiekti. Gerai atliko savo užduotis ir kiti, bet kur čia visus suminėsi. Daugiau tokių malonių pramogų!

Rms.

Nevaisingas priešų darbas.

Nors vėtroš užia aplink mus —

~~Drasa mūs nepražius!~~

Nors daigel mės kentėsime —

Tėvynė laisva bus!

Kariškos dainos žodžiai.

Kaip žinome, 1918—1919 metai nulėmė mums nauja senai svajotą gyvenimą — tautos Laisvę — Nepriklausomybę.

Nelengvas tai buvo darbas: daug jaunų gyvybių, kraujo upelių ir labai daug atkakliausių pastangų pareikalavo iš kilniosios Lietuvos vyrijos. Pastaroji, tiksliau išsireiškiant, mūsų jaunoji kariuomenė tą didįjį uždavinį sėkmingai, su didžiausiu pasiaukavimu tam švenčiausiam tautos reikalui, atliko.

Prasidėjo naujas, gražus, laisvas gyvenimas. Bet mūsų nepriklausomybė net ir ligi šiol dar nėra tinkamai laiduota. Nuo pat pradžios į ją pradėjo su didžiausiu pykčiu skersoti tie, kurie labai mėgo mūsų sprandą jodinėti...

Siuto iš pykčio, kad Lietuvių ir ypač lietuvybės dvasios neišnaikino. Siuto senieji mūsų valdovai rusai ir vokiečiai, o taip pat ir šlektos, kurie gailisi baudžiavos panaikinimo.

Jie visi bandė savo „geležines“ divizijas įgyvendinti Lietuvoje ir kartu po to įvesti naują valdymo tvarką, bet jau, palyginti, ne tokia „švelnia“, kaip anksčiau buvo. Tačiau Lietuvių, nors dar ir visai jaunutė, kariuomenė sukūlė tuos visus „geležinius“ priešų pulkus ir išblaškė naujos verguvės pavojus.

Deja, Lietuva buvo priversta nutraukti nebaigtą Nepriklausomybės karą. Lietuvos Vytis kitų valstybių buvo neteisėtai priverstas nuleisti žemyn jau visai netoli Vilniaus iškeltąjį galutiną smūgių kalaviją!... Tuo tarpu tas kalavijas ilsisi, išgalastas ir tvirtai laikomas Lietuvos Sūnaus.

Nieko nelaimėje su rodos, patikimiausia ginkluotąja jėga, laisvosios Lietuvos priešai griebėsi kitokių priemonių. Gi lenkai ir rusai (bolševikai) baisiai nerimsta. Siedu Lietuvos „vaduotojai“ tiesiog iš kailio neriasi, bestatydami mums visokias kilpas, slaptus.

Kiek pinigų yra išleide rusai ir lenkai savo pastangoms Lietuvai pagrobti! Jeigu tais pinigais jie būtų verčiau susėpė savo krašto darbininkus ir ūkininkus, tai pastarieji galėtų gerai gyventi ir būtų labai dėkingi savo valdžiai už tokia geradarystę, kuri jiems labiau patiktų negu tuščios pastangos ir aukos Lietuvos užgrobimo reikalams.

Ką tik jie prasimano. Bando ir sukilimus daryti, ir samokslus rengia, ir leidžia įvairiausių gandus, prasimanymus apie Lietuvos valstybę, apie vyriausybę ir atskirus jos asmenis, blaiviai šmeižia juos, tikėdamiesi tuo būdu daug pakenkti tarptautinei ir vidaus Lietuvos padėčiai.

Mūsų priešai ypatingai mėgsta vogtomis spausdinti ir platinti lapelius, vadinamus proklamacijomis. Nuo pat nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pradžios ligi šių mūsų gyvenamų dienų jie yra paleidę po plačiąją Lietuvą tur būt jau keletą vagonų popieriaus lapelių!

Bet ir tas jų darbas būna visada bergždžias.

Kaimuose tų proklamacijų beveik neplatina dėl to, kad tenai niekas jų neskaito. O jei kuris ir pasiskaito, tai pamuoja ranka, susiraukia dėl tų ramybės drumsčiančių popierinių šlamštų platinimo, pasiunčia keiksmą bolševikų vardu — tai ir visa. Kad kas patiktų tų proklamacijų šmeižtams — apie tai netenka girdėti. Iš kartais suimamų bolševikų galima spręsti, kad prie jų prisideda paprastai valkatos, neturintieji jokio nuosavo turto nei pastogės, tai yra žmonės su teismuose įrašyta praeitimi, žmonės be doros ir gar-

bės jausmo. Svarbiausia tai tas, kad ačiū Dievui tikrųjų lietuvių tas gaivalas savo tarpe neturi. Beveik išimtinai tai būna tik kitataučiai bei svetimšaliai.

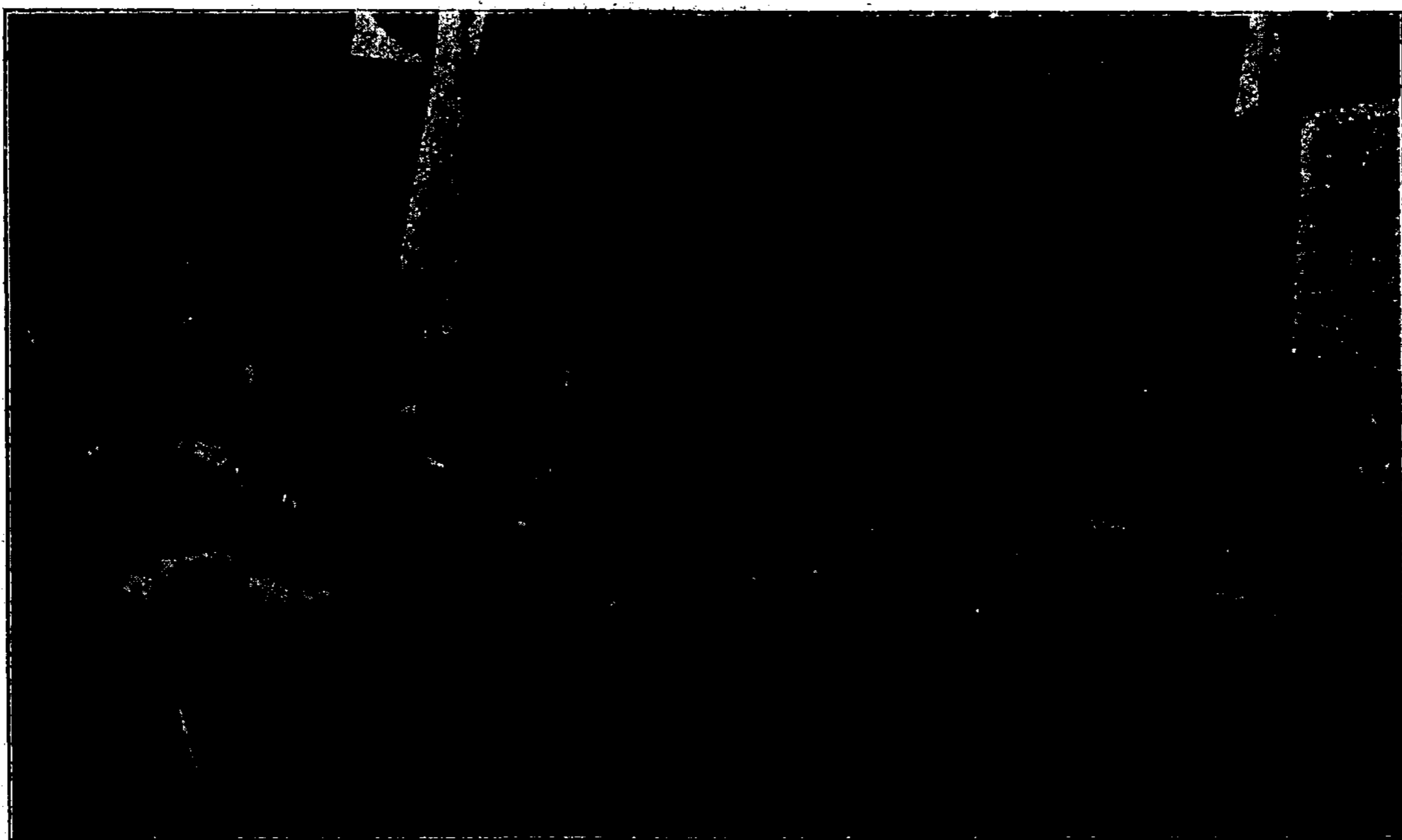
Taigi, iš to reiškinio matyti, jog lietuvių sąmonė yra visiškai sveika ir labai tvirta — jos niekas ir jokiais būdais neįstengia sudrumsti ar pakreipti kiton vagon. Jei bolševikai su savo raudonąja kariuomene 1919 metais neįstengė subolševikinti mūsų tautiškąją visuomenę, tai slaptai spausdintais šlamštais jie to tikslo tuo labiau niekad nepasieks, o ypač Lietuvoje, kuri niekad nepamirš nors ir trumpo siautimo mūsų krašte ir rabavojimų.

Bolševikų pasamdyti agentai kartais pabarsto tu proklamacijų ir ties kareivinėmis. Tuos popiergalius radę mūsų kareiviai visada atneša savo viršininkams. Įdomu čia pabrėžti, jog mūsų kariuomenėje daugelyje dalių įsivyravęs paprotys: gautas proklamacijas viršininkai savo kuopose, eskadronuose ar baterijose

giminių prakeikimą. Gaila tokių silpnadvasių žmonių, bet juk jie patys būna kalti, nes, matyti, tam laikui visai pamiršta savo negerų pasielgimų padarinius, o po to jau visą amžių gailisi savo neapgalvotų darbų, kvailysčių ir būna sąžinės skaudžiai griaužiami.

Betgi tokių asmenų, lengvai bet ko sugundomų, labai ir labai mažai atsiranda mūsų kariuomenėje. Tas aiškiausiai rodo, kad mūsų kariai yra visais atžvilgiais sąmoningi ir gyvenime vadovaujasi tikrai proto ir gerbiamų padorių žmonių patyrimu; jie yra ištikimi savo karštam Tėvynės meilės jausmui, dori Lietuvos sūnūs, ištesė duotą kilniąją šventą Tėvynės gynėjo priesaiką ir savo tarnyboje bei asmens gyvenime nepasirodo vėjavaikiais. Tokie buvo, dabar yra ir visada bus Lietuvos kariai!

Galima suklaidinti vieną kitą nesąmoningą, jauną, iš prigimimo nesavarankaus proto ir be valios ka-

Krašto Apsaugos Ministerijoje š. m. gegužės m. 5 d. Čekoslovakijos atstovas Lietuvai p. Galia įteikė Čekoslovakijos prezidento apdovanojimams mūsų kareiviams „Baltojo Liūto“ ordinus. Apdovanojami sėdi iš kairės dešinėn: 1) vyr. ltn. gyd. Jurgelionis ir 2) pulk. ltn. Pundzevičius, ir iš dešinės kairėn: 2) pulk. ltn. Giedraitis. Ordinus įteikiant dalyvavo ministeris pirmininkas prof. Voldemaras, krašto apsaugos ministeris pulk. ltn. Merkys, kariuomenės vadas gen. Žukauskas ir kiti.

garsiai paskaito visiems kareiviams ir paaiškina jų turinį. Kareiviai tik pasijuokia iš tų popiergalių ir tiek.

Kai kada tose proklamacijose bandoma kurstyti kariuomenę, o ypač jaunuosius kareivius (naujokus) laužyti karišką drasmę, tvarką ir t.t. Ir ką gi? Jei vienas antras silpnagalvis nesavarankaus proto asmuo ir pasiduoda tokiam kurstymui ir iškrypsta iš doros sąžiningo kario vagos, tai tuoju atsiduria teisime arba kalėjime; pražudo savo jaunystę, visą gyvenimą ir pelnią vien tik tai savo tėvų, brolių, seserų ir

ri, bet nieku būdu ne kariuomenę! Ypač patvarios dvasios buvo ir bus tautiškoji mūsų kariuomenė: jeigu jai nėra pavojingas bet kokis ginkluotas priešas, tai tuo labiau jai niekad negalės būti pavojingas „popierinis“ priešas!

Gi mūsų priešams mes patartume rimtai susimąstyti dėl savo tuščių pastangų mūsų krašte ir pasinaudoti aukščiau mūsų duotu patarimu.

P. Jurgelevičius.

ATSARGINIO LAIŠKAS.

KARIAGA.

Mano mielas, kareivėli,
štai rašau tau gromatėle
apie tai, kaip aš namie jau
šias Velykas prasėdėjau,

kaip išvydau, kaip girdėjau,
kaip aš jūsų pasilgau,
kaip čia nuobodu, kaip ilgu,
kaip man linksma prisiminus,

kad aš dirbau dėl tėvynės,
kad norėčiau pirmutinis
vėl sugrįžti į kareivius.

Nieko gera pas mus kaime
(nėra didelių nelaimių)
žmonės pašaro apstigo,
gyvuliai šiek tiek atpigo,
pinigų mažokai turi,
bet niekas į tai nežūri.

Dargi sniego pas mus bastos,
kelias šlapias, dirvos prastos,
jau mėginame ir ratais,
o jau man mieste papratus,
kur visuomet gera, sausa,
kur žmogaus ten viskas klauso,
kaimas nusibodo baistai.

Atsimenu, kaip kadaisė,
niekas mums ten nerūpėjo,
iluso laiko daug turėjom
tik sargybon vaikštinėjom
ir rikiuotėj bėginėjom.

Būdavo kaip tik prašvito
visi keliamės kas rytas,
nusiprausiam, apsitašom,
prie stalų visi priešim,
kad privalgom, kad pritašom!
Paskui stojame rikiuotėn
(kiti lūpom dar taukuotom)
ir visi išsilygtavę,
«žengte marš» komandą gavę,
kad paspausime dar koją
ir visi koją į koją
taip kas rytas vandravojam.

Kiek dainų mes ten mokėjom,
kaip vikriai mes šokinėjom,
kartais juoko tiek turėjom,
kad pilvai vistems skaudėjo.

Štai, žiūrėk, anas sunkesnis,
arba kojos to trumpesnės
per barjerą neperšoka...
Kiek už tai gėdos jam buvo,
Kai jo kojos čia užkliuvo
ir žemyn galva pergriuvo.
Ir taip jis net neišmoko,

kaip per vieną antrą šoka.
Esti juk žmonių visokių!

Grįždavom ir su dainomis,
nes visi tuom labai domis.
Kai užtrauksim «kareivėlius»,
žmonės tik ką prisikėlę
per langus iškišę ausis
taip kas rytas mūsų klausos.

Vėl sueinam kareivinėn,
pasivaikštom, užsirūkom
ir visi linksmi, su štukom
statutus pasimokinam.

Šaukia pamokai statutų —
visi leklam, kaip pasiutę.
Vadas skaito iš knygutės
lauko ar drausmės statutą:
kaip nuo priešo reikia gintis,
— vyrai, reikia jums mokintis,
ir jeigu kariauti prireiktų,
kad mūs priešas nenuveiktų.
Arba apie drausmingumą,
ar kareivio mandagumą,
nes jį visas kraštas mato
ir pavyzdžiu savo stoto...
— Drausmė — pamatas, vyručiai,
užtat reik išmokti drūčiai,
kad jūs būtumėt didvyriai,
kurie gero daug patyrę,
kurie dori, susipratę
ir kultūros jau pamatę;
kad jūs šviestumėt tėvynei
kilniais žyglais pirmutiniai.
Visi klausom išsižioję,
kai pašaukia atsistojam
ir drausmingai pakartojam.

Sriubos kvapą štai pajutę
bėgdavom linksmi pietauti,
eilėmis gražiai sustojam,
juokais klegame, kvatojam,
o kai prienam prie virtuvės
pilam sriubą kur pakliuvo
(už tai ir pipirų buvo)!

ir kur būvę, kur nebūvę
sukamies apie virtuvę.
O per poilsį kas dėjos
nieks nežino, negirdėjo
tiktai čia, kai aš nūn vienas
beprisimenu tas dienas...
Po to stodavom dainuoti,
paskui valandą rikiuotėn
ir pavalgę vakarienę
(kartais kavą ar bulbieneį)
traukiam «Lietuva tėvyne mūsų...»

o apie dešimtos pusę
eldavom sapnus sapnuoti
apie Vilnių ar rikiuotę...

Viskas pasakoj valdinas
ir tos prastos kareivinės,
ir tos vietos, kur bėglojom
ir tėvynei dirbt svajojom.

Kitas laikas štai užstojo —
aš jau vėl ilkau artojų,
žiūrinėju savo lauką,
kuris šiandien baloj plauko.
Noris duot tėvynei daug ko,
noris imti kalaviją
ir keltauti į Vilniją.
Gal nudėčiau ir nemenką
žiaurųjį plėšiką lenką.

O, tėvyne, numylėta,
kiek vargų esi patyrus,
štai, palaiminki didvyrius,
kurie eina tau padėti;
laimink jų pradėtą žygį,
žadink tuos, kurie užmigę
mus supink į vieną skausmą,
vieną kūną, vieną dyvasią —
taip tik Vilnių mes atgausim
ir iš vargo jį išvesim!

Viso gero, mano brangūs,
gal tuojau pasimatysim —
jau blatvėja mūsų dangus
greit ir saulę gal išvysim!

Juozas Žengė.

GEGUŽIS.

Žiūriu: medžiai susigūžę.

Žiūriu: ievos pražydėję.

Ir žinau, kad tai — gegužis.

Žiūriu: medžiai susigūžę...

Ir ne taip jau medžiai ūžta,

Kaip per žiemą siaurės vėjų.

Žiūriu: medžiai susigūžę.

Žiūriu: ievos pražydėję...

Iš priešo nagų.

(Užrašai iš vieno 5 pėst D. L. K. Kęstučio pulko kareivio pasakojimų).

1920 m. rugsėjo m. 5 d. naktį buvo smarkus mūsų su lenkais Augustavo giriose. Mūsų menkutės jėgos skystai išsisklaidė giriose ir grasė joms žūti nuo tirštų ir skaitlingų lenkų jėgų.

Lenkai, pasinaudoję mūsų neskaitylingumu, pradėjo mus supti.

Su keliais kareiviais buvau pasiųstas žvalgybon, iširti padėties priekyje. Naktis buvo tamsi, o ypač girioje. Slinkome atsargiai krūmais ir paliai medžius, atsargiai dėdami kojas, kad nesušlamėtų ir nepajustų priešas. Tolokai nuėjus nuo savųjų ir nerandant priešo, pradėjome abejoti ar nebūsime prasiženkę su lenkais ir ar nėsame užėję jiems į užpakalį. Dar paėjus keliasdešimt žingsnių, pamatėme girioje trobelę ir lauką, o už jo vėl juodavo miškas. Čia aišku, kad turi būti kokia nors gyvybė. Apsizvalgę ir nieko negirdint, vėl slinkome pirmyn. Kiek paėjus tamsoje pastebėjome per kokį 10 žingsnių kažką sujudėjus. Staiga paliai medį susilaikėme. Pasigirdo tylus žmogaus kosėjimas. Tikrai čia buvo priešas. Dabar liko tik iširti geriau ir pranešti saviems tikras žinias. Tris kareivius palikęs po medžiu, po kuriuomi stovėjome, liečiau budriai sekti kas dėdasi aplinkui ir su mumis, o su vienu kareiviu pradėjome slapta slinkti arčiau sujudėjusių. Vieta pasitaikė gera, kur nesipainiojo jokie žabarėliai, šakutės ir mūsų niekas negalėjo pastebėti. Jau buvome per kokius tris žingsnius nuo priešo sargybos. Radę tinkamą krūmą už jo sutūpėme, kad ga-

Svarbus atsišaukimas.

Š. m. balandžio m. 13 d. krašto apsaugos ministeris paskyrė komisiją karių kapams sutvarkyti.

Komisija žinodama, kad ir provincijoj yra tokių komitetų, nuosirdžiai prašo jų pranešti: 1) kur yra toks komitetas, jo adresas ir kuriais metais įsteigtas, 2) komitetų sudėtį, 3) ką jis padarė, 4) kiek jau išleista pinigų ir kuriuo būdu jie buvo surinkti, 5) kas dar manoma daryti, ir kiek tas darbas apytikriai kaštuos, 6) kiek dar yra kasoj likusių pinigų 1927 m. gegužės mėn. 15 d., 7) siūsti sutvarkytų

ir nesutvarkytų kapų fotografijas, 8) manomų statyti paminklų brėžinius bei jų fotografijas.

Be to, komisija prašo ją nuolat informuoti apie savo darbus bei sumanymus, nes ji tą darbą stengsis koordinuoti visoj Lietuvoj.

Komisijos adresas: Kaunas. Karo Mokslo Valdyba, Komisija karių kapams tvarkyti.

Visų kitų laikraščių prašome tą atsišaukimą išsispausdinti.

Pulkininkas leit. *Burokas*,
Komisijos pirmininkas.

Malvina Valeikienė—Šokelytė

Valeikai, prof. Jablonskio patariamai, dar prieš didį karą apsigyveno Giedraičių miestelyje, kad galėtų toj apylinkėj dirbti tautiškąjį kultūros darbą ir kelti tarp vietos gyventojų lietuviybės dvasią. Šis darbas buvo nelengvas. Teko susidurti su vietos lenkų dvarininkais, tuo laiku medžiagiškai gana stipriais, ir su jais vesti kovą dėl lietuviybės.

Jų darbas nenuėjo veltui. 1920 m., kautynių su lenkais metu, tą patyrė mūsų kariuomenė. Vietos gyventojų, tautiškai susipratusių, palankumas žymiai palengvino mūsų kariuomenės kautis Giedraičių apylinkėje.

2 pėst. D. L. K. Algirdo pulkui kaunantis ties Giedraičiais, daug pasidarbavo mūsų kariuomenei ponai Valeikienė.

1920 m. spalio m. 31 d. kpt. Noreikos batalionas, prisitinęs prie Giedraičių, 3 klm. nuo jų, ties Bekupės dvaru smarkiai susirėmė su lenkų dalimis. Kėbli padėtis privertė kpt. Noreikos batalioną su nuostoliais pasitraukti ir palikti daug sužeistųjų. Lenkai keletą mūsų sužeistų pakėlė iš kautynių lauko ir paguldė Giedraičių valsčiaus raštinėje. Naktį iš spalio m. 31 d. į lapkričio m. 1 d.

lenkai pasitraukė iš Giedraičių, palikdami ne tik sužeistus mūsų kariuomenės, bet ir sunkiai sužeistus saviškius. Ponai Valeikienė perėmė sužeistuosius savo globon. Be to, ji sužinojusi iš sužeistųjų, kad kautynių lauke dar yra likę daug nepaimtų sužeistų kareivių, pastėmė keletą vietos gyventojų ir su jais išėjo sužeistųjų ieškoti. Surinko iš viso apie 30 sunkiai sužeistų mūsų kareivių, kuriems ji visomis jėgomis teikė pagalbą.

Lapkričio m. 1 d. 14 val. kpt. Noreikos batalionas užėmė Giedraičius. P. Valeikienė jį pasitiko. Bet pasirodė, kad batalionas neturįs nei reikalingų medikamentų, nei sužeistiems evakuoti priemonių. Ponai Valeikienėi teko ir toliau globoti sužeistuosius, Lapkričio m. 2 d. sužeistieji buvo evakuoti į Ukmergę.

Kada mūsų pulkas traukėsi iš Giedraičių, p. Valeikienė buvo raginama išvažiuoti, bet ji pasiliko vietoj. Lapkričio m. 17 d., lenkai užėmė

Giedraičius, ją areštavo, tardė ir mušė, bet nieko įtartinio nesuuodė paleido. Ją buvo įskundę vietos lenkai.

Bendrai, ponai Valeikienė yra daug pasidarbavusi tėvynei ir kariuomenei. Nebodama priešų persekiojimų

lėtumėm pasiklausyti ir geriau prisžiūrėti. Stovėjo du lenkų kareiviai. Kiek patylėję vienas tydomis prašneko:

— Janiū! kažin kaip čia šią naktį išeis su tais lietuviais, ar pavyks juos apsupti, ir mūsų ulonų eskadronas ar jau išjojo?

— Kas tau sakė, kad tik eskadronas išjojo, ką tą eskadronas padarys, visgi jų nemenkos jėgos, o ypač, kad lietuviai labai atkaklūs ir stipriai laikosi, tai ne bolševikai ir su tiek jėgos nieko nepadarysi. Aš girdėjau, kad šią naktį du raitininkų pulkai atjojo ir juos leis supti, o taip pat daug pėstininkų atvyko, kurie taip pat šianakt puls.

— Bet, Janiū, kad dabar jie čia užpuktų mus, tai paimtų šitoje trobelėje visą kuopą. Kuopos vadas svetimitautis, mažai tesirūpina; kareiviai taip pat kažin ko be ūpo, o kitos kuopos visgi toliau stovi, nespėtų ateiti pagalbon.

Mums buvo aišku, kad jų čia stovi kuopa ir kuriame stovyje yra. Grįžome prie savųjų trijų, kurie nekantravo palai medį, ir visi atsargiai grįžome prie savos kuopos. Užduotį atlikome. Pusiauškelyje esant išgirdome dešinėje baisų mūšį. Aišku, kad lenkai pradėjo pulkti. Skubėjome grįžti ir beveik bėgte bėgome

prie savųjų. Dešinėje matėsi juoduojanti gyvuma. Negalėjome suprasti, mūsų ar lenkai eina, ir sustoję norėjome persitikrinti. Geriau pažvelgus pasirodė įtartinai, ir leidomės bėgti. Atėjus į tą vietą, kur palikome savuosius, jų neberadome; jie buvo pasitraukę. Kurion pusėn pasitraukė — patirti negalėjome. Ir pasijutome didelėse giriose likę vieni priešų naguose. Jei nesiaustų lenkų partizanai, tai išsigelbėti viltis būtų, bet dabar... iš dviejų pusių apsuptiems išsigelbėjimas nežinomose giriose sunkus. Leidomės tolyn, norėdami išeiti į kelią. Dešinėje dar girdėjosi šaudymas. Mes išėjome į vieną kelią, bet kur jis veda — nežinojome. Kelias ėjo ne į užpakalį, bet iš dešinės į kairę, ir juo eiti mums negalima. Apsidairę parėjome per jį. Iš dešinės pasigirdo atjojančių raitininkų žingsniai. Sustojome už medžių ir sulaukę kvapą pradėjome klausytis kas dėsies toliau. Tuojuo pasipylė lenkų raitininkai ir keikdami leido arklius kiek tik išgali. Keikė lietuvius. Toli jau buvome nuėję ir kur esame patys nežinojome. Susėdome už tankaus krūmo pailsėti.

(Bus daugiau) *St. Butkus.*

Šis pasakojimas skaitytas per pirmąjį kareivių ir atsargos kareivių literatūros vakarą — koncertą, įvykusį š. m. gegužės m. 8 d.

Red.

ir bausmių pavojingiausiais laikotarpiais su didžiausiu atsidavimu kuo išgalėdama padėdavo mūsų jaunutei kariuomenei. Jos kilnūs ir garbingi darbai tebūnie pavyzdžiu visoms Lietuvos moterims.

Kpt. Ališauskas.

Gegužės m. 15 d. Respublikos Prezidento aktu p. Valeikienė apdovanota II rūš. 3 laipsnio Vyties Kryžiaus ordinu (75 nr.)

Red.

Lietuvos gyvenimas

Gegužės 15 d. iškilmės Kaune. Jau iš vakaro miestas pradėjo puostis vėliavomis, vainikais ir įvairiais paveikslais. Laisvės alėjos galuose pastatyti vartai.

Iškilmų dieną iš ryto Bazilikoje buvo laikomos iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvavo vyriausybė, kariuomenės vadovybė, diplomatai ir aukšti svečiai.

Parado „Ausros“ aikštėje renkasi kariuomenė. Apie 11-12 val. pradėjo rinktis šauliai, skautai, savanoriai, įvairios mokyklos ir kitos organizacijos. Žalias kalnas mirgėjo, pilnas publikos: organizuotos ir palaidos.

13 val. R. Prezidentas atvyko priimti parada. Pasižirdo tarp kariuomenės komandos, orkestrai. R. Prezidentas pasisveikinęs su kariuomene, šauliais ir skautais, aikštės vidury pasakė kalbą į kariuomenę ir visuomenę. Prezidentui baigus kalbėti, visų organizacijų vėliavos, susibūrusios, tartum tankus miškas, prisiartino prie R. Prezidento sveikinti jį. Visų organizacijų vardu prof. Biržiška sveikino R. Prezidentą ir sakė kalbą.

Po prakalbų prasidėjo įdomiausias momentas, būtent, kariuomenės praėjimas. Pro R. Prezidentą praeina ceremoniniu maršu pirmučiausia Karo Mokykla, pėstininkų dalys, artilerija, kavalerija, po kariuomenės — šauliai, skautai ir gaisrininkai, o viršuj, aukštai, sukasi dvi oro eskadrilės.

Kariuomenė, organizacijos ir minia eina prie Karo Muziejaus, kur paprastai būna užbaigta visų mūsų valstybės ir tautos švenčių, iškilmų. Čia iškilmės prasideda 15 val. Prie paminklo žuvusiems dega aukuras. Atvykus R. Prezidentui, pradėdamos pačios iškilmės. Šaulių choras gieda gedulingą giesmę, o po jų karo dudų orkestras gedulingą marsą. Krašto apsaugos ministeris, kariuomenės vardu, ir organizacijos uždeda vainikus ant paminklo žuvusiems. Taip pat uždėtas vainikas Italijos vyriausybės. Italija pagerbta, griežiant orkestrui jos himną. Ši gedulinga žuvusiems pagarba sujaukino visus; pas kitus matėsi ašaros.

Po pagerbimo žuvusiųjų, buvo pagerbta Lietuvos Nepriklausomybė.

R. Prezidentas vėliau atidengė naujai muziejaus sodnely pastatytus paminklus Simanui Daukantui ir Vincui Kudirkai. Kan. J. Tumas juos pašventino. Prof. M. Biržiška kalbėjo apie Daukantą, o kan. Tumas apie Kudirką, minėdami jų nuopelnus Lietuvai. Po maldai ir kalbų iškilmės baigėsi.

Vakare miestas gražiai buvo iliuminuotas.

Lietuvos kariuomenės savanoriams medalis jau priimtas. Medalį gaus valstybės lėšomis visi savanoriai. Medalis — apskritas. Tolumoj matytis Gedimino pilis, atskirta nuo žiūrėjojo akies prieky nutiestu grandiniu. Per grandinį susikerta du kalavijai. Nuo smūgio trūkęs grandinys ir priešo kalavijas. Medalis bus segamas prie krūtinės tam tikra pakaba, žalsvai raudona juoste.

Paštas. Kad palengvintų gyventojams korespondenciją atsiimti, pašto telegrafo valdyba priėmė pašto punktams steigti taisykles, kuriomis leidžiama pažnytkiemiuose, prie plentų ir svarbesnių kelių kaimuose steigti pašto punktus.

Naujas Italijos atstovas. Gegužės m. 13 d. Italijos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Lietuvai p. Amadori įteikė R. Prezidentui savo įgaliojimo raštus.

Okupuotoji Lietuva. Baudžia lietuvių laikraščius. Lenkai Vilniuj nubaudė lietuvių laikraščio lenkų kalba „Zycie Ludu“ redaktorių vienam mėnesiui kalėti ir „Vilniaus Aido“ redaktorių — dviem mėnesiams už netinkamus lenkams raštus, įdėtus jų laikraščiuose.

Kariuomenės gyvenimas

Karo spaudos atstovai sveikino kariuomenės vadą. Gegužės m. 15 d. Spaudos ir Švietimo Skyriaus viršininkas mjr. Steponaitis, Švietimo Dalies vedėjas plk. ltn. Burokas, „M. Žinyno“ sekretorius mjr. Ružančovas ir „Kario“ redaktorių kpt. Sakmažas Vyriausiam Stabe sveikino kariuomenės vadą gen. S. Zukauską jo 40 metų karo tarnybos sukaktuvėmis. Mjr. Steponaitis atstovų vardu sveikino jubiliatą šiais žodžiais: „Ekscelencija! Siandien karo spauda mini 40 metų, kaip Ekscelencija, su trumpomis gyvenimo verčiamomis pertraukomis, eini karininko pareigas. Ir ta sukaktuvių diena švenčiama savos kariuomenės seimoje.

Be ilgų ilgiausių metų, karo spauda linki Ekscelencijai, stovint priešaky kariuomenės, vesti Lietuvą į paskutinį lemiamą karą, kuris turės sujungti visas jos dalis, o Lietuvą padaryti laimingą.

Kiek mūsų technika ir ubagiškos lėšos leido, karo spauda mini Ekscelencijos gyvenimo dienas aukso raidėmis, žinodama, kad ateity istorikas aukso raidėmis iškals Ekscelencijos vardą Lietuvos atgimimo istorijos lapuose.

Karininkų Ramovė gen. Zukausko sukaktuvės iškilmingai minės birželio m. 5 d.

Vyties Kryžiaus ordino taryba sudaryta iš gen. Zukausko, gen. ltn. gyd. Nagevičiaus, pulk. Petruičio, pulk. ltn. Dundulio, pulk. ltn. Sileikos, adm. pulk. ltn. Augustausko, mjr. Svilos, mjr. Giedraičio, kpt. Babickio, kap. Pabedinsko ir vyr. ltn. Kavaliausko. Sakyta taryba nagrinės ir syarstys patiektų apdovanoti šiuo ordinu karių nuopelnus, spręs apdovanojimo reikalingumą ir kt. ordino klausimus.

Žuvusiųjų karių kapams tvarkyti komisija jau pradėjo savo darbus. Pirmučiausia ruošiasi sutvarkyti Kauno ir Šančių karių kapus. Prie visų karių kapų bus pastatyti geležies betono kryželiai su žuvusiųjų vardais, pavardėmis, amžiumi, tarnybos dalimi, žuvimo vieta ir laiku. Apdovanojimų Vyties Kryžiumi kapų kryželiai bus paženklinėti, iškalant ant jų pamato ordino ženklą.

Pakėlimai. Gegužės m. 15 d. Respublikos Prezidento aktu vyr. ltn. Darius pakeltas į kapitono laipsnį. Daug karo valdininkų pakelta į adm. karininko laipsnį, būtent: 1 — į majoro, 15 — į kapitono ir 34 — į vyr. leitenanto.

Apdovanojimai. Gegužės m. 15 d. Respublikos Prezidento aktu apdovanoti: I rūšies 3 laipsnio Vyties Kryžiaus ordinu krašto apsaugos ministeris pulk. ltn. Merkys, II rūšies 3 laipsnio Vyties Kryžiaus ordinu: 1) pulk. Stencilis, 2) gen. št. pulk. ltn. Griganavičius, 3) pulk. ltn. Giedrys (4 p. pulko vadas), 4) pulk. ltn. Kazilevičius, 5) pulk. ltn. gyd. Brundza, 6) pulk. ltn. Budrevičius, 7) mjr. Pečiulis, 8) mjr. Pošiūnas, 9) mjr. Talevičius, 10) mjr. Juras Kubilius, 11) mjr. Kazitėnas -Kaziutis, 12) mjr. Taraskevičius, 13) adm. mjr. Breimeris, 14) kpt. Urbelis, 15) kpt. Katinskas, 16) kpt. Ancevičius, 17) kpt. Simonėlis, 18) kpt. Baltrimas, 19) kpt. Gudelis, 20) kpt. Mačelis, 21) kpt. Gustaitis (aviacijos konstruktorius), 22) adm. kpt. Sabalys, 23) adm. kpt. Laucevičius, 24) adm. kpt. Šestakauskas, 25) san. kpt. Valentinavičius, 26) vyr. ltn. Sova, 27) vyr. ltn. Gergelis, 28) vyr. ltn. Virbickas, 29) vyr. ltn. Jurksas, 30) vyr. ltn. Vilkaitis, 31) adm. vyr. ltn. Simas Bobelis, 32) ltn. Staņiškiš, 33) karo invalidas Mikas Kaušakys ir 34) po-

nia Malvina Valeikienė-Šokelytė (žiūr. šio „Kario“ nr. 193 pusl.). Be to, I rūšies 3 laipsnio Vyties Kryžiaus ordinu apdovanotas buvęs 2 baterijos eil. Vincas Šuša.

Apdovanoti Čekoslovakijos karininkai. R. Prezidento aktu apdovanoti II rūšies Vyties Kryžiaus ordinu šie Čekoslovakijos kariuomenės karininkai: 2 laipsnio — gen. Joseph Jean Joachim Marie de Blevec, gen. št. plk. František Krupička, plk. judr. Robert Vobratireks, ltn. colonel Georges Gabriel Metrot, padpluk. judr. Rudolf Jač, gen. št. mjr. Libor Vitez, gen. št. mjt. Boguslav Fiala ir gen. št. mjr. Stanislav Praheusky. 3 laipsnio — gen. št. štabny kapitan Čenek Kudlaček.

Paskyrimai. II karo apygardos viršininkas gen. št. gen. ltn. Ladyga paskirtas III karo apygardos viršininku. I karo apygardos štabo viršininkas pulk. Laurinaitis paskirtas III karo apygardos štabo viršininku.

1-as pėst. D. L. K. Gedimino pulkas. *Vakarėlis.* Gegužės 8 dieną pulko štabo raštininkai — scenos mėgėjai, kelioms panelėms padedant, vaidino I veiksmo operetę „Consilium facultatis“. Iš vakaro (geg. 7 d.) toji operetė buvo vaidinama kareiviams. Vaidinimas pavyko. Pelnas skiriamas švietimo reikalams *K. Vadzišius*

2 p. D. L. K. Algirdo pulkas. *Radio.* 2-oji kulkosvaidžių kuopa, karininkams padedant, įsigijo gerą lempinį radio aparatą su garsintuvu (ruporu). Tai pirmutinis lempinis radio aparatas, pasiekęs kuopas.

Liktinių puskarininkių klubas. Neseniai įsikūręs liktinių puskarininkių klubas dėl įvairių priežasčių silpnai gyvavo. Š. m. gegužės 9 dieną išrinkta nauja klubo valdyba ir revizijos komisija. Tikimės susilaukti gerų darbo vaisių. *Vitury.*

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas. *Karių krautuvė.* Mūsų krautuvėje yra įvairių kareiviui reikalingų prekių. Visa bėda, kad pardavėjai — du eiliniai — nevisuomet mandagūs. Daugiausia jų šiurkštumo tenka patirti naujokams.

Švietimas. Švietimo komisija sparčiai dirba. Beraščių skaičius diena iš dienos mažėja. Šventadieniais ruošiamos paskaitos kareiviams. Temos įvairios. Kareiviai paskaitų reikšmę supranta ir dideliu noru jas lanko. Paskaitas laiko karininkai.

Turime gerą biblioteką (apie 2000 tomų). Skaitytojų skaičius nuolat auga.

Kinematografas. Demonstruojama parinktos geros filmos. Į mūsų kiną lankos net civiliai asmenys. Vaidinimo metu griežia pulko orkestras. Programa mainoma kas savaitę.

Stygų orkestras ir choras. Raštininkai ruošiasi organizuoti stygų orkestrą ir chorą. Taip pat bandysią sudaryti ir scenos mėgėjų būrelį. Bandykite ir pasisėks!

8 kuopos naujokas.

1 gusarų pulkas. *Vakarėlis.* Gegužės 8 d. gusarų klube buvo suruoštas pulko švietimo komisijos rūpesniu šokių vakaras. Gusarai ir svečiai maloniai praleido laiką, pašokdami ir taip pat neapleisdami ir tautiškų žaislų. Vakarėlio tvarka buvo pavyzdinga.

Futbolas. Pulke veikia futbolo komanda, kurios nariai, pavasariui atėjus, pradėjo treniruotę. Komandos nariai ir šiais metais tikišis futbolo rungtynėms su kariuomenės dalimis užimti, toli gražu, ne paskutinę vietą. Komandos kapitonas ir treneris leit. Lapienis.

Fotografija. Kartu su pavasariu ir pulko fotografo aparatas pulko rajone ir laukuose pradėjo dažniau spraginti. Fiksuoja įvairūs gusarų mokymo pratimai ir gyvenimo momentai. *Zl.*

Aviacija. *Specialistų kuopa.* Aviacijos parko specialistų kuopoj yra surinkti įvairūs specialistai. Jie yra sudarę stygų orkestrą, kuris gana gerai pagriežia ir linksmina ne tik kareivinę, bet ir kelių praeinančius.

Zmonės prasilavinę ir apsisivietę. Tik viena negražu, kad tarpusavy dažnai mėgsta rusiškai kalbėti. To įpročio reiktų kuo greičiausiai nusikratyti.

Sportas. Iki šiol Aviacijos sportininkai dar vis kažko laukia. Ar nelaikas būtų pradėti treneruotis? Kitos dalys jau smarkiai darbuojasi. Laikas pradėti ir mums.

Vyr. pusk. *St. Čepulis*

Kėdainių igula. *Kinematografas.* Mieste yra 3 kinai, bet karių kino geriausias. Kariai stengiasi nepraleisti nė vienos programos.

Laikraščiai. Laikraščius gaunam į kareivines, tik mažokai. Kartais ir netenka matyti. Kai kurie kaltina dežurus. *Tėvelio sūnelis.*

Pirmajam literatūros vakarui — koncertui praėjus. Gegužės m. 8 d. įvykusio kareivių ir atsargos kareivių literatūros vakaro — koncerto rengėjai ir dalyviai mano ir ateity panašių vakarų rengti. Į tą darbą rūpinasi įtraukti naujų literatūros, dainavimo, muzikos ir kt. jėgų ir jau pasireikšusias patobulinti. Be to, nori pajvairinti kitokiais naujais dalykais, k. t. jumoru, baletu ir t. t. Girdėti, kad tos srities mėgėjai, net iš tam tikrų specialių, mokyklų, žada padėti. Norima patiekti, kiek tik bus galima, naujenybių.

Kadangi daugumas dalyvių yra įvairių mokyklų mokiniai ir baigiantis mokslo metams yra labai užimti mokslo darbais, tai mano ruošti mokslo metams pasibaigus, t. y. birželio m. pabaigoj. Literatūros, dainavimo ir muzikos mėgėjai kareiviai ruoškitės. Vieni rašykite, kiti miklinkite savo balsus ir muzikos instrumentus, kad dar geriau pasirodytumėm. Pirmas vakaras turėjo dar daug trūkumų, nes jis buvo surengtas skubomis. Apysakutės neturėtų būti ilgesnės, kaip 4—5 pusl. Pageidautina ir linksmo turinio; taip pat ir panašių eilių.

Mūsų dienraščiai nepraėjo pro šalį patylomis: paminėjo mūsų vakarą — koncertą.

„Lietuvos“ 105 nr. J. Variakojis rašo, baigdamas žodžiais: „Šis vakaras yra pirmutinis mūsų kariuomenės literatūros vakaras. Dėl to nuoširdžiai lieka padėkoti jo iniciatoriams ir rengėjams už tą didelį darbą. Tiesą sakant, jiems atsidėkoja tas didžiulis vakaro pasisekimas, kuris pakėlė kareivių dvasią ir paragino juos į kultūrinį tėvynės darbą.“

„Lietuvio“ 105 nr. J. Juodvalkis, rašydamas apie vakarą — koncertą, į kai kuriuos dalyvius pažiūri kritiškai. Baigdamas pabrėžia: „Reikia manyti, kad šio vakaro pavyzdžiu bus ateity reguliariai daromi panašūs vakarai. Moralinė ir pedagoginė šių vakarų reikšmė bus nemaža. Kareivių tarpe nemaža atsiras norinčių ateity viešai pasirodyti, matant savo draugus, spėjusius juos aplenkti.“

„Rytas“ 106 nr. aprašydamas minėtą vakarą tarp kitko sako: „Bendrai dėl vakaro tenka tiek pasakyti, kad pavykęs visai gerai ir nors pirmą kartą mūsų kariuomenės pasirodė, bet nauda iš jo kareiviams yra labai didelė... Nežiūrint to, kad salė buvo perpildyta, tvarka buvo pavyzdinga. Tenka tik palinkėti šviet. daliai ir toliau panašiomis priemonėmis kultūrinti, šviesti ir estetinti mūsų kariuomenę.“

„Lietuvos Žinios“ 106 nr. mini tik programinę dalį; išvadų maža patiekia.

Užsieniai

Latgalijos sukaktuvės. Gegužės m. 10 d. suejo 10 metų, kai Latgalijos kongresas nutarė sujungti Latgaliją su Latvija.

Kaip lenkai spaudžia kitus. Nors Tautų Sąjungos Taryba reikalavo iš lenkų duoti daugiau laisvės mažumoms, bet lenkai šito nepaiso. A. Silezijoje vėl reikalauja, kad vokiečiai gyventojai siųstų savo vaikus mokytis į lenkų mokyklas. Kurie to lenkų liepimo neklauso, šalina iš tarnybų.

Lenkijoje žudosi. Per 1925 m. tik vienoj Varšuvoj nusizudė apie 1400 žmonių. Kiek 1926 m. nusizudė dar žinios nesurinktos, bet numatoma, kad mažiau, negu 1925 m., nebus. Žudosi daugiausia dėl sunkaus gyvenimo.

Tarptautiška ekonomiška konferencija Šveicarijoje pasidalino į komisijas. Nuo gegužės m. 9 d. jau dirba 3 komisijos: prekybos, pramonės ir žemės ūkio. Komisijos svarsto, kaip reikėtų palengvinti tarptautišką šių sričių veikimą.

Lenkai derasi toliau su Sovietų Rusija dėl nepuolimo sutarties pasirašymo. Yra maža vilties, kad greit pasiektų susitarti, nes abidvi „nepėsčios“, kaip žemiai sako. Amerikos laikraščio „Times“ korespondentas rašo, kad rusų ir lenkų santykių nustatymas yra kėbiliausias pasaulio taikos klausimas.

Nedarbas. Per tarptautišką ekonomišką konferenciją paaikėjo, kad dabar pasaulyje esama apie 10.000.000 bedarbių.

Badas. Jugoslavijoje, kai kuriose Hercegovinos srityse, dėl sunkios žemės ūkio padėties kilo badas. Jau daug žmonių dėl bado mirė.

Rumūnija šventė gegužės 10 d. savo nepriklausomybės 50 metų sukaktuves.

Giedrinasi. Italijos ir Jugoslavijos ginčų karščiausias laikas jau praėjo ir santykiai tarp jų gerėja.

Dingo lakūnai. Du prancūzų lakūnai Nungesseris ir Coli, beskrisdami per vandenynus, nežinia kur dingo. Jų ieško amerikiečių, anglų ir prancūzų laivai. Prancūzų gyventojai dėl jų nelaimės labai nerimauja.

Viesulos ir kiti gamtos kapryzai. Gegužės m. 11 d. Latvijoje siautė nepaprastai smarki sniego pūga. Ryga atrodė, kaip žiemą. Daug padaryta nuostolių laukuose. Mintaujos apylinkėse prisnigo apie pėdą stūrumo. Sodnus sunaikino ir nunešta daugelio namų stogai.

Viesulos ir liūtys Lenkijoje užliejo kai kurias vietas. Galicijoje užliejo Stryjaus miestą ir daug kaimų, esančių prie upių.

Vokietijoje, pietų Pfalco krašte, smarkios audros ir liūtys sunaikino labai gerai atrodžiusius sodnus ir vynuogynus.

Kaukaze, Tiflise, dėl smarkių liūčių nuslinko dalis Dovydo kalno. Sugriauta keleri namai. Iš po griuvėsių ištraukta 14 lavonų. Užkaukazėje dėl smarkių liūčių sugadinti geležinkeliai. Keli traukiniai kely įstrigo.

Kirgizuose potvyniai nunešė daug triobų. Vienas kaimas visiskai nuneštas.

Japonijoje vėlybi šalčiai pridirbo nuostolių apie 10.000.000 jėnų, nes sugadino daržus ir sodnus.

Amerikoje, per buvusį potvynį, žuvo 778 žmonės, sužeista 3.500 žm., liko be pastogės 365.000, buvo užlieta 14.000 kv. mylių žemės plotas ir mažiau ar daugiau sunaikino apie 37 miestus. Nukentėjusiems dėl potvynio padėti reikės apie 1 milijardą dolerių.

Be potvynių ir viesulos dar prisidėjo, per kurias Kansaso valstybėje, Čikagoje ir kitose srityse užmūsta apie 250 žm. ir sužeista apie 1000.

Viesulos ir liūtys, taip smarkiai siautusios kitur, tarp kitko ir Lietuvoje buvo apsilankiusios. Kai kur, pavyzdžiui, Garliavos apylinkėje, suardė kluonų, stogų nunešiojo ir t. t.

Karo kronika

Latvių laivynas. Prancūzijoje pastatyti nauji latvių nardomieji laivai jau esą išsiųsti į Latviją.

Prancūzai išsiuntė į Kiniją dar 1.500 savo kariuomenės. Kinijoje kovos didėja. Kinų bolševikų kariuomenė plėšia užimtas vietas ir nori briaunis į Pekiną.

Prancūzijoje susekta Sovietų Rusijos šnipų organizacija, kuri turėjo savo skyrius kariuomenėje, ginklų dirbtuvėse ir kitose kariskose organizacijose ir įstaigose.

Užsimušė. Per lenkų karo lėktuvo nelaimę Varšuvoje užsimušė lenkų krašto apsaugos ministerijos aviacijos skyriaus viršininko padėjėjas plk. Plodovskis.

Ties Metz, 150 mtr. aukštumoje, susidūrė du prancūzų karo lėktuvai, sprogdus benzino rezervuarui. Lėktuvai užsidegė. Žuvo vienas leitenantas, viršila ir du puskarininkiai.

Anglų kariuomenės Vokiečių žemėje (Reine) dar yra 7.200 kareivių. Anglų krašto apsaugos ministeris pranešė žemuosiuose rūmuose, kad Anglija tuo tarpu negalėsianti sumažinti savo kariuomenės skaičiaus okupuotose Reino srityse.

Nusiginklavimas. Anglų ir japonų vyriausybės pranešė Tautų Sąjungos sekretoriui, kad jos priima Amerikos Jungt. Valstybių kvietimą dalyvauti jūrų nusiginklavimo konferencijoje. Ši konferencija įvyks birželio m. Šveicarijoje.

Turkų valdžia ištrėmė iš Turkijos 2000 buvusios Vrangelio kariuomenės karių.

Sporto kronika

Lietuva.

Kybartų „Sveikata“ I — 4-as artilerijos pulkas 5:1 „Sveikatos“ naudai. Šių komandų draugiškos rungtynės įvyko Kybartuose gegužės 7 dieną.

„Kovas“ I — Vilkaviškio rinktinė 4:1 „Kovo“ naudai. Rungtynės įvyko Vilkaviškyje, 4-to artilerijos pulko aikštėje, gegužės 8 dieną. Vilkaviškio rinktinę sudarė 4 art. pulko 6 žaidėjai ir vietinės L.F.L.S. I — 5 žaidėjai.

„Merkur“ Talino futbolo B klasės komanda gegužės 14 ir 15 d. d. viešėjo Kaune ir turėjo 2 futbolo rungtynes: su „Makabi“ I rungtynės pasibaigė be vaisių 1:1 (1:1), o su L.F.L.S. svečiai pralaimėjo 4:3 (1:1).

Pavasario cross country (bėgimas su gamtos kliūtimis) laimėjo A. Janulevičius (L.F.L.S.), prabėgęs distanciją (7–8 kilom.) per 32 min. 43,3 sek.

Kritika ir bibliografija

Mūsų Žinynas. Redaktorius majoras Steponaitis. Gegužės — birželio m. 36 nr. 1927 m. 273 — 408 + 33 — 48 pusl. Prasilavinusieji puskarininkiai galėtų pasiskaityti „Karo psichologijos studijos“, pradžia „M. Zinyno“ 35 nr. 146p., „Karo bruozai“, kap. Kriaunaičio „Kitų valstybių kavalerija“ — Kareiviams skaitytina „Suomių senovės ir dabartinė kariuomenė“, „Kariuomenės vadas generolas Silvestras Zukauskas“, „1926 m. šaukimų naujokų išsilavinimas“, ir ypač reikia susidomėti „Kareivių švietimas 1926 m.“. B.

Gegužės 22 dieną Panevėžyje 4 pėst. L. K. Mindaugo pulkas švenčia devintąją savo metinę šventę. I šventės iškilmes kviečiu atsilankyti visus tarnavusius pulke p. p. karininkus, karo gydytojus ir tarnavusius 1919–1923 m. laikotarpy visus Vyties Kryžiaus ordino kavallerius ir tų pat metų savanorius, buvusius būrininkais ir skyrininkais.

Atvykus krelptis į pulko dežurą ne vėliau 9 val. 4 PĖST. PULKO VADAS.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba | Redaktorius kapitonas T. ŠAKMANAS.

Valstybės Spaustuvė Kaune, kampas Duonelaičio ir Gedimino g.

9 391073